

Pabuçların Zamanı

Mustafa MUHARREM

ÖYKÜ

Rıfat Bey gelmedi bugün. Şu şehrin içini dışına çıkartan, dışını içine geçiren karayelden dolayı değil. Hastalanmış mıdır yoksa gecenin ileri bir saatinde; uyandırılan Taksici Mesut'un arabasına güç bela bindirilerek acile mi kaldırılmıştır; sanmıyorum. Dün mesai bitimi öncesi Müdür'e uğrayıp, bütün nezaketini arz için şahlandırmak o her zamanki asil sessizliğinin karşısındakini nasıl hayrete mihladığından habersiz, izin mi almıştır, hayır. Devam duygusu gök kadar sarsılmaz, gök kadar sağlam kaç kişi var ki bu yeryüzünde? Yok. Rıfat Bey'i övme niyeti gütmüyorum bunu söylerken. Siz öyle düşünüyorsunuz. Ayakkabınızın renginden belli bu. Çorabınızın armaları da sizden yana, bakın. Yukarı kıvrılan paçalarınıza gelince, neyi kapatıp neyi açtıklarına dair bir kuşkunun, bir tereddütün ucunu tutmaktan çok mu memnunlar; bunu bilmek için pantolon olmak gerek. Bej ve iyi ve ütülü. Fırçalamaya gösterdiğiniz direnç, yere basma üslubunuzdaki bütün kibiri gülünçleştiriyor genç adam. Bu altında on sekiz yıldır boya sandığımı ve beni koruyan yaşlı akasya sizin duruşunuzda bir kayganlık hissetmese, çoktan çağırırdı kuşlarını. Evet, müşterim nasılsa akasyamın tavrı da öyle. Şaşırmadınız ama. Elbette lacivert ceketinizin metal düğmeleri birbirine çarparken, hayret beceriniz ritmik bir kınamaya dönüşmüştür çoktan. Meraklanmayın, bu cilayı yalnızca soğan kabuğu rengindeki ayakkabılarda kullanıyorum. Birazdan açacağım kadifeyi de. Topuklarınıza ve taban kenarlarınıza çekeceğim koyu kahve, süngere boyun eğip taşmayacak. Ama size çay söylersem, Rıfat Bey'in ve Rıfat Bey gibi birkaç müşterimin hukukunu çiğnemekten korkarım.

Rıfat Bey gelmedi bugün. Sabahtan beri on iki çift potin boyadım. Allah bereketini arttırsın. Yolda kalp krizi filan? Hadi canım. Onun gibi sağlık fıskıranı fiskeye az bulunur. Yunan heykeli mübarek. Fakülteyken tost vesair tıkindığına, ekmek arası falanla karın doyurduğuna rastlamamıştır kimse. Bir şişe süt, bir kase yoğurt, en fazla bir-iki dilim ekmek. Hâlâ aynı. Hafif kırılan saçları, iyice beliren yüz çizgileri, mevsimlerin körebe oyunudur onun için. Hatta, yaşı ilerledikçe haşmeti de kendini geliştirmek zorunda kalarak Rıfat Bey'e ayak uydurmuştur. Bütün öğrenciler sağda solda ucuz müzikhollerde, salaş barlarda, mahalle düğün salonlarında üç-beş lira için koştururken o sa-

dece özel derslere gitmiştir. Savcı Hanım'ın oğlu, mali müşavir Özhan Bey'in kızı; malülen emekliye ayrılmış Binbaşı Sedat, ud ilgilerine Rıfat'ı kılavuz yaptılar. Koskoca müzik okulunda özel ders veren tek öğrenciydi o. Hocaların kıskançlıklarını gizleyemediği bir öğrenci. Özellikle klasik dönem eserlerinde. Özellikle mürekkep makam icraları ve geçkilerde attığı parendelerde. Arkadaşları piyasaya yayılırken hiç umursamadı. Hocaları tuhaf gerekçelerle notlarını törpülerken bana mısın demedi. Filiz o ünlü şarkıcının vokalistleri arasına girip o konser bu otel savrulmaya başlayınca, sadakati hiç sekmedi. Savcı Hanım, "Mücap biraz da gitara mı yönelse, kolejde alay ediyorlar, ne dersiniz?" diye yalpalayınca dudaklarını kemirmedi. Siyasaldan Yusuf'un kaymakamlık tayinini ıslatmak adına, ev arkadaşları için vereceği cinli, votkalı ziyafette bir-iki tıngırdatma ricası karşısında, bir hayal gibi eprimedi, bir yaprak gibi titremedi.

Rıfat Bey gelmedi bugün. Nüfus Dairesinin önündeki bu tezgâh, onun sayesinde. Yoksa, daha çok sürterdim o minibüsçüler içinde. Buraya geldik de amir-memur tayfasının emrine girdik biraz. Odacı Osman getirip sıralar sağolsun: "Ağbi bu çizmeler Gönül Hanım'ın. Bunları Feridun Bey yolladı, hemen istiyor. Ağbi bunlar akşama; Kemal Bey düğüne gidecekmiş de." Tabii bir de Nüfus Dairesine işi düşenler. Haftanın beş günü boş kalmıyorum hiç. Yağmurlu havalarda dışarıdan boyatan epey azalır gerçi ama, Daire yeter. Hatta, Daire milletini de silelim bir kalem, Rıfat Bey'in ayakkabılarını boyamanın, cilalayıp parlatmanın yanında, nedir ki diğerleri? Bir defa Rıfat Bey ayakkabılarını kimseyle göndermeyecek kadar mütevazı ve zariftir. Ayrıca, terlik giyip de sandığın başında dikilenler zümresinden hoşlanmaz. Kibarlığından. Bazen siyah, bazen bordo, bazen koyu kahve, bazen taba. Sıcak yaz günleri arada bir de beyaz. Bu pabuçlardan hangisini seçeceğini iyi bilir. Ya kalbindeki şarkının temizlenmesine uygun adımlarla yürür o, ya güneşin ışıklarından birini uçurtma ipi gibi kavramış bir çocuk elidir mırıldandığı meyan. Akşam biraz fazla gazel, kaside arasında dikenlenmişse, mutlaka bordo; eski plaklarından biriyle hoşbeşi fazla kaçırmışsa, koyu kahve. Son aylarda ise tabaya rağbetini anlamlandırmak zor. Oturduğu apartmanın eskiden markete kiralanan girişinde - şüpheli yangın sonrası, *kasiyer Necla'nın parmağı var bu işte söylentileri daha unutulmadan*- şimdi bilardo salonu açılmasından, lisedeki Felsefe Öğretmeni Tülay Hanım'ın - *alzheimer yüzünden*- kızı ve damadı tarafından arandığını duyuran gazete ilanlarından, bir önceki Müdürleri'nin veri işlemci Deniz'le görev bahanesiyle gittikleri Sapanca'da bir otelde basılmasından beri taba. Neden mi? Kırılmaçlarına o cılız ama şairane hislenişine pencerelerini hiç kapatmadığı için. Neden mi? En çok Meryem rengini sevdiği, en çok leylaklara mektup yazdığı, en çok karcıgar faslından ağustos tıttırdığı ve bu fiili sırasında balıklara simit ufalamayı saydamlığın müziği olarak dinlemekten büyük mutluluk duyduğu için, Şadiye Teyze'nin süt helvası üstüne tanımadığı için.

Rıfat Bey. Panayır dolmuşuna binecek, son duraktan yaklaşık iki kilometre kadar yürüyüp her gece çalıştığım içkili restoranda ayakkabı boyacılığından şef garsonluğa rol değiştirecektim. Beyaz smokin yaka gömlek ve ışıltılı sarı bir yelek. Bu yüzden eldiven takardım gündüz sandık başında. Ellerimin temizliği önemli. Biraz boya-cila kokusu üstüme sinmiş gibi de olsa, eh parfüm diye bir icadın yardımına hayır mı diyeyim? Sonra buranın müdavimleri de ayrı bir âlem. Ucuz deodorant veya limon kolonyası taarruzuna destek birliği olarak et, sarımsak, sirke, bira, şarap ve rakı da katılmıyor mu gecenin ortalarına doğru? Masalar arasında dolaşıp kimin ne istediğine bakmanın ayakkabı boyamakla farkına aldırın kim? Rıfat Bey’le karşılaştığım o hafif ıslak, hafif alaca kalabalık akşamın ardından buldu beni Şehreküstü’de. Hiç aksatmadan ertesi sabah. Tıpkı müzik okulundaki gibi, tiril tiril, dimdik ve samimiyeti hayli fısıktık yeşili. Koridorları elimde askıya emanet çaylarla geçip bölüm başkanının kapısını tıklarırken gördüğüm tek ve تنها asaletini biraz daha antikleştirmiş olması dışında bütün yıpranmalardan yakasını kurtarmış, bütün hikâyelerin omuzlarına çökmesini engellemiş, bütün kıvılcımlarını -müzik okulunu bitirmeden bırakmasına, kardeşinin babasını bıçaklamasına, İngiliz Filolojisinden arkadaşı Kağan’ın askerde gizemli intiharına rağmen- canlı tutmuştu. Beni buraya getirdi. Müdür’ü bana inandırarak, beni dairedeki herkesin sevgisine boğarak hatta. Restoranı yasakladı.

Rıfat Bey gelmedi bugün. Yarın? Yarını beklemeli. Dairedekilere sorsam yanlış anlaşılabilir. Hani alacak-verecek meselesi, iş takibi... Beni karanlık ve gürültülü halk tablosunun üstü muşamba bir saçakla korunan kenarından yakalamıştı o. Sandığımın üstünü sarmış, durağın kahyasına: “İrfan Ağbi, dükkânı bugün de kapadık sağ salim.” cümlesiyle temenna çakmış, onun “Eyvallah, koçum!” komutuyla da ferahlamıştım. İrfan Ağbi’nin dolmuşların güzergâhındaki semt isimlerini söyleşinden püsküren güven, “Eyvallah koçum!” yanında ezilmiş papatyalar, kırık şişeler, bir tarafı patlamış asker postalları, duvar sıvaları bıçak yarasını andırın evler kadar biteviye ve kumraldı. Kumral. Rıfat Bey’in benimle bir taksiye atlayıp duraktan ayrıldığımız akşamın ertesinde sormuştu, kimdi o akşamki arkadaş, diye. Ben de hazırlıksız ve âniden, “Rıfat Bey.” cevabının balkonundan düşüvermişim tepe taklak. Nerden çivilenir benim Rıfat Bey’le keşiştiğim geçmiş ağacına İrfan Ağbi? Mecali de hâli de müsait mi Rıfat Bey’in tarihinde kıvransı hiç bitmeyen o bayrak gibi açılmakla salıncak gibi asılmak arasındaki karşılıklı gıptadan doğmuş çisentiye; değil elbet. Hem güzel potinlerin içinde şık çorapların tamamladığı bir acı düşünülebilir mi durak erbabı için; niye mümkünlerden amuda kalkma performansı umalım ki, dağ kendi karlarına küsüp kül kendi dumanını bozguna uğratma hesabını her şeye yuvarlarken.